

Moeders postume verrassing

Afgelopen zomer waren Zaphira en Esmee druk bezig met het leeghalen van het huis van hun pas overleden moeder Renée Stotijn. Ze was iemand die niets weg kon gooien. Na maanden werk stuitten haar dochters in de keuken op verborgen kasten en dubbele plafonds...

TEKST TAN TUNALI · FOTOGRAFIE CARLA VAN THIJN

De zussen vertellen lachend dat hun moeder altijd klaagde dat ze zo'n kleine keuken had. Dat kwam dus door de kasten die ze er zelf in had laten bouwen. In de kasten lagen honderden kunstwerken opgeslagen die Renée Stotijn tijdens haar leven heeft gemaakt: stadsgezichten, stillelevens, portretten van mensen en van poppen waarop hun moeder gesteld was. Opeens kwam een divers oeuvre tevoorschijn waarvan de dochters nooit ook maar een vermoeden hadden gehad. Een jaar later is er een hoop gebeurd. Op een zaterdagmorgen staan Zaphira en Esmee samen met een vriendin in alle vroegte bij de opslag om 105 geselecteerde werken, oude schildersezels en ingelijste krantenartikelen richting de Beurs van Berlage te vervoeren. Het werk van hun

moeder, die na een kleurrijk leven op tachtigjarige leeftijd aan borstkanker overleed, wordt deze zomer groots geëxposeerd aan het Beursplein in Amsterdam.

EEN PRACHTIG VERHAAL

Het lijkt heel snel te zijn gegaan, maar toen Zaphira en Esmee na de vondst kunstkeners raadpleegden waren de reacties lauw, vertellen ze in de brasserie van de Beurs, net nadat ze het werk hebben overgebracht. 'We zien wel dat het mooi werk is, maar het is geen verhaal', kregen ze te horen. Pas toen Zaphira een Instagrampagina (schilderij_renee_stotijn) aanmaakte waarop ze de werken van haar moeder plaatste ging het balletje rollen. Ze vond een bericht van een Italiaanse kunstcurator in haar inbox. 'Ik dacht eerst dat het niks was, want je krijgt heel veel

reclame binnen.' Maar het was wel wat en niet veel later waren vijf werken van Renée Stotijn onderdeel van een tentoonstelling met het thema 'Mater' in de galerie M.A.D.S. Milano in Milaan. Vervolgens pikte ook de Nederlandse pers het op en benaderde de Beurs van Berlage haar met de vraag of ze een tentoonstelling wilde organiseren. Zo'n bijzonder aanbod viel natuurlijk niet af te slaan.

Inmiddels is de mare van de verborgen kunstwerken ruimschoots tot de buitenwereld doorgedrongen. 'Heel veel mensen weten opeens wie Renée Stotijn is', zegt Zaphira trots. 'Het is een prachtig verhaal en ik heb het niet eens verzonnen.' Op de Instagrampagina is te zien hoe Zaphira in het huis van haar moeder op een trap klimt en een schilderij uit een ingebouwde kast tevoorschijn haalt. De Amsterdamse stadsomroep AT5 maakte een programma waarin de beide dochters en hun tante Marion in geuren en kleuren verhalen over hun familie uit de doeken doen.

ENORM KARWEI

'Het was flink doorwerken', vertelt Zaphira, die de afgelopen maanden al haar vrije tijd besteedde aan de werken van haar moeder. Schilderijen ordenen, schoonmaken, inlijsten, et cetera. Sommige werken

hebben decennia in het kastenstelsel in de keuken gelegen. Dat ze zo goed bewaard zijn gebleven mag dan ook een wonder heten. Het was een emotioneel proces, 'een soort rouwverwerking', maar ook een enorme verantwoordelijkheid. Het werk moest ook buiten de keukenkasten zorgvuldig worden bewaard en diende zo goed mogelijk te worden gepresenteerd. Als de werken in de expositieruimte van de Beurs staan, vergewissen de zussen zich er een paar keer van of alles wel goed is afgesloten.

In de aanloop naar de tentoonstelling leerden beide zussen niet alleen het een en ander over het leven van hun moeder, maar ook over haar talent, waarvan ze eigenlijk geen weet hadden. 'Ik heb pas met deze werken ontdekt hoe goed ze was', zegt Zaphira. Aan de muur thuis hingen wel wat van haar latere werken, maar daar werd nooit veel acht op geslagen. Noodgedwongen, want als ze in de buurt kwamen, werden ze al gemaand niet te dichtbij te komen. Ze omschrijven hun moeder als een 'einzelfganger' die op haar spullen zat als 'een bok op de haverkist'. Waarom hun moeder niet verteld heeft dat zich een heel oeuvre in haar huis bevond is een vraag waarop de zussen het antwoord schuldig moeten blijven. Misschien ligt de